HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ

4. ULUSLARARASI OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİ KONGRESİ

4th INTERNATIONAL PRESCHOOL EDUCATION CONFERENCE

Özet Kitabı
Abstract Book

2-5 EYLÜL 2015

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ HUKUK FAKÜLTESİ
KONFERANS VE TOPLANTI SALONLARI BEYTEPE - ANKARA

unicef

4.4th ULUSLARARASI OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİ KONGRESİ

4.4th INTERNATIONAL PRESCHOOL EDUCATION CONFERENCE

"Toplum ve Kurum Temelli Okul Öncesi Eğitim Politika ve Uygulamaları"

Ankara, TÜRKİYE
2-5 EYLÜL 2015

"Community and Institution Based Preschool Education Policies and Practices"

Ankara, Turkey
September 2-5, 2015

ÖZET KİTABI

ABSTRACT BOOK

Hacettepe Üniversitesi / Hacettepe University
Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı / Preschool Education Program

Hacettepe Üniversitesi
Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı

2-5 Eylül 2015
Hacettepe Üniversitesi, Beytepe Kampüsü
Ankara

Hacettepe University
Preschool Education Program

September 2-5, 2015
Hacettepe University, Beytepe Campus
Ankara - TURKEY

DİAMED
KONGRE ORGANİZASYON
Öncebeci Mah. Servi Sok. No:31/2 Kolej
06600 Çankaya, Ankara
Tel/Faks: 0 312 434 4273
www.diamed98.com
ilknur@diamed98.com

İçindekiler / Table of Contents

Önsöz / Foreword.....8,9

Bilimsel Kurul / Scientific Committees.....11

Bilimsel Program / Scientific Programme.....12-17

Bildiri Oturumları/ Abstract Sessions.....18-35

Sözel Bildiriler / Oral Abstractsts.....37-260

Poster Bildiriler / Poster Abstractsts.....261-284

Bildiri İndeksi / Abstract Index..... 286-287

Yazar İndeksi / Author Index.....288-291

Anahtar Kelimeler / Keywords.....292/296

Kurullar / Committees

Onursal Başkan / Honorary Chair

Prof. Dr. Murat TUNCER
Hacettepe Üniversitesi Rektörü / Hacettepe University Rector

Kongre Başkanı / Conference Chair

Prof. Dr. Mübeccel GÖNEN
Hacettepe Üniversitesi / Hacettepe University
Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı Başkanı / Head of the Departmant of Preschool Education

Düzenleme Kurulu / Organizing Committee

Prof. Dr. Celal Bayrak, H.Ü. Eğitim Fakültesi Dekanı / Hacettepe University Dean of the Faculty of Education

Prof. Dr. Berrin Akman
Prof. Dr. Semra Erkan
Prof. Dr. Mübeccel Gönen
Prof. Dr. Bülbin Sucuoğlu
Doç. Dr. Aysel Esen Çoban
Doç. Dr. Neslihan Karaman
Doç. Dr. Tülin Güler Yıldız
Yrd. Doç. Dr. Menekşe Boz
Yrd. Doç. Dr. Arif Yılmaz
Dr. Mine Durmuşoğlu
Arş. Gör. E. Hande Aydos
Arş. Gör Şifa Kevser Çakmak Teloğlu
Arş. Gör Ayça Ülker Erdem
Arş. Gör. Fulya Ezmeci
Arş. Gör Hilal Karakuş
Arş. Gör. Gonca Uludağ
Arş. Gör Dila Nur Yazıcı

Bilim Kurulu / Scientific Committee

Prof. Dr. Yaşare Aktaş Arnas
Prof. Dr. Fatma Alisinanoğlu
Prof. Dr. Neriman Aral
Prof. Dr. Meziyet Arı
Prof. Dr. Yasemin Aydoğan
Prof. Dr. Servet Bal
Prof. Dr. Gülen Baran
Prof. Dr. Nilgün Baysal Metin
Prof. Dr. Handan Asude Başal
Prof. Dr. Pınar Bayhan
Prof. Dr. Cary A. Buzzelli
Prof. Dr. Aynur Bütün Ayhan
Prof. Dr. F. Çağlayan Dinçer
Prof. Dr. Ayşe Güler Küçükturan
Prof. Dr. Sibel Çiğdem Güneysu
Prof. Dr. Abide Güngör
Prof. Dr. Tanju Gürkan
Prof. Dr. Figen Gürsoy
Prof. Dr. Yıldız Güven
Prof. Dr. Gelengül Haktanır
Prof. Dr. Adalet Kandır
Prof. Dr. Aysel Köksal Akyol
Prof. Dr. Ayla Oktay
Prof. Dr. Esra Ömeroğlu
Prof. Dr. Filiz Polat
Prof. Dr. Helen Raikes
Prof. Dr. Fulya Temel
Prof. Dr. Figen Turan
Prof. Dr. Ozana Ural
Prof. Dr. Elif Üstün
Prof. Dr. Rengin Zembat
Doç. Dr. Mustafa Buluş
Doç. Dr. Münevver Can Yaşar
Doç. Dr. Elif Çelebi Öncü
Doç. Dr. Esra Dereli İman
Doç. Dr. Ayperi Dikici Sığırtmaç
Doç. Dr. Yeşim Fazlıoğlu
Doç. Dr. Şehriban Koca
Doç. Dr. Serdal Seven
Doç. Dr. Ann-Katrin Swärd
Doç. Dr. Feyza Tantekin Erden
Doç.Dr. Fatma Ünal
Doç. Dr. Rukiye Günseli Yıldırım
Yrd. Doç. Dr. Murtaza Aykaç
Yrd. Doç. Dr. Kazım Biber
Yrd. Doç. Dr. Yakup Doğan
Yrd. Doç. Dr. Necla Ekinci
Yrd. Doç. Dr. Gözde Ertürk Kara
Yrd. Doç. Dr. Sabri Güngör
Yrd. Doç. Dr. Sinan Koçyiğit
Yrd. Doç. Dr. Refika Olgan
Yrd. Doç. Dr. Yasin Öztürk
Yrd. Doç. Dr. Ahmet Sakin
Yrd. Doç. Dr. Ayşegül Selimhocaoğlu

Kurullar Akademik ünvanlar içerisinde soyadına göre alfabetik sıralanmıştır. / Sorted by surname in degree holder.

4. Uluslararası Okul Öncesi Eğitimi Kongresi Hacettepe Üniversitesi Tarafından Düzenlenmiştir.

The 4th International Preschool Education Conference has been organized by Hacettepe University.

[SS/OP084]

Okul Öncesi Dönemdeki Çocukların Sosyal Beceri ve Davranış Sorunları ile Aile-Çocuk İletişimi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Ozana Ural[1], Gülçin Güven[1], Türker Sezer[2], Kadriye Efe Azkeskin[1], Elif Yılmaz[1]

[1]Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Öğretmenliği Anabilim Dalı, İstanbul
[2]Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Öğretmenliği Anabilim Dalı, Bolu

Okul öncesi dönemdeki çocukların sosyal beceri ve davranış sorunları ile aile-çocuk iletişimi arasındaki ilişkinin incelendiği araştırma ilişkisel tarama modelinde tasarlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubu, 2014-2015 eğitim öğretim yılında İstanbul'da seçkisiz küme örnekleme yöntemiyle seçilen okul öncesi eğitim kurumuna devam eden 48-72 aylık 173 çocuk ve araştırmaya katılmayı kabul eden annelerinden oluşturmaktadır. Araştırmada "Kişisel Bilgi Formu", "Sosyal Becerileri Değerlendirme Ölçeği", "Okul Öncesi Davranış Sorunları Tarama Ölçeği" ve "Anne-Baba-Çocuk İletişimini Değerlendirme Aracı (ABÇİDA)" olmak üzere dört veri toplama aracı kullanılmıştır. Araştırmacılar tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu ile çalışma grubundaki çocukların (yaş, cinsiyet, okul öncesi eğitime devam süresi) ve anne-babaların (öğrenim durumu, yaş, gelir düzeyi) demografik bilgilerinin elde edilmesi amaçlanmıştır. Sosyal Becerileri Değerlendirme Ölçeği, Avcıoğlu (2007) tarafından çocukların sosyal beceri düzeylerinin saptanması amacıyla geliştirilmiştir. Ölçekte yer alan 62 madde, "her zaman yapar", "çok sık yapar", "genellikle yapar", "çok az yapar" ve "hiçbir zaman yapmaz" ifadeleriyle değerlendirilmektedir. Ölçekte dokuz alt ölçek yer almaktadır.

Bu ölçeklerin isimleri ve madde sayıları şu şekildedir:
1. Kişiler arası beceriler,
2. Kızgınlık davranışlarını kontrol etme ve değişikliklere uyum sağlama becerileri,
3. Akran baskısı ile başa çıkma becerileri,
4. Kendini kontrol etme becerileri,
5. Sözel açıklama becerileri,
6. Sonuçları kabul etme becerileri,
7. Dinleme becerileri,
8. Amaç oluşturma becerileri,
9. Görevleri tamamlama becerileri (Avcıoğlu, 2007).

Okul Öncesi Davranış Sorunları Tarama Ölçeği, Behar tarafından 1976 yılında Preschool Behavior Questionnaire (PBQ) olarak okul öncesi dönem çocukların davranış sorunlarını belirlemek amacı ile geliştirilmiştir. Ölçeğin Türkiye uyarlaması Kanlıkılıçer (2005) tarafından yapılmıştır ve ölçek, 3-6 yaş arasındaki çocuklar için öğretmenler tarafından değerlendirilmektedir. Ölçme aracından elde edilen yüksek puan çocukların davranış problemlerinin olduğu, düşük puan almaları davranış problemlerinin olmadığı biçiminde yorumlanmaktadır (Kankılıçer, 2005). Anne-Baba-Çocuk İletişimini Değerlendirme Aracı (ABÇİDA), Arabacı (2011) tarafından 48-72 aylık çocuğa sahip anne-babaların çocukları ile iletişimlerine yönelik davranışların değerlendirilmesi amacıyla geliştirilmiştir. 37 maddeden oluşan ölçeğin konuşma, dinleme, mesaj, sözsüz iletişim ve empati olmak üzere beş alt boyutu mevcuttur. Beşli Likert tipi derecelendirmeye dayanan ölçeğin alt boyutlarından alınan puanların yüksek olması, anne-babanın çocuğuyla olumlu ve etkili bir iletişim durumu içerisinde olduğunu; alt boyutlardan alınan iletişim puanlarının düşük olması ise anne-babanın çocuğu ile iletişiminde aksayan yönlerin bulunduğuna işaret etmektedir. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre Anne-Baba-Çocuk İletişimini Değerlendirme Aracı'nın (ABÇİDA) "Konuşma" alt boyutu ile Sosyal Becerileri Değerlendirme Ölçeği'nin "Kendini kontrol etme becerileri" arasında pozitif yönlü anlamlı ilişki; "Mesaj" alt boyutu ile Sosyal Becerileri Değerlendirme Ölçeği'nin "Kişiler arası beceriler", "Kızgınlık davranışlarını kontrol etme ve değişikliklere uyum sağlama becerileri", "Akran baskısı ile başa çıkma becerileri", "Kendini kontrol etme becerileri", "Sonuçları kabul etme becerileri" ve "Görevleri tamamlama becerileri" alt boyutları arasında negatif yönlü anlamlı ilişki; "Sözsüz İletişim" alt boyutu ile Sosyal Becerileri Değerlendirme Ölçeği'nin "Görevleri tamamlama becerileri" alt boyutu arasında negatif yönlü anlamlı ilişki; "Empati" alt boyutu ile ise Sosyal Becerileri Değerlendirme Ölçeği'nin "Amaç oluşturma becerileri" ile pozitif yönlü anlamlı ilişki olduğu saptanmıştır. Bunun yanı sıra ABÇİDA'nın "Mesaj" alt boyutu ile Sosyal Becerileri Değerlendirme Ölçeği'nin toplam puanı arasında negatif yönlü, Okul Öncesi Davranış Sorunları Tarama Ölçeği puan ortalamaları arasında pozitif yönlü anlamlı ilişki olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi, sosyal beceri, davranış sorunları, aile-çocuk iletişimi